

BGE-PSZK LEVELEZŐS HALLGATÓINK NYELVTANULÁSI ATTITÚDJE

A dolgozat háttere és célkitűzései:

Dolgozatom témájaként a Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Karán levelező képzésben tanuló hallgatók nyelvtanulási attitűdjének vizsgálatát választottam, különös tekintettel a külső társadalmi és gazdasági tényezők okozta motivációváltozásokra. Elemzésem során figyelembe veszem a szociodemográfiai szempontokat is, amelyek hozzájárulhatnak a hallgatók nyelvtanulási szokásainak és kihívásainak pontosabb megértéséhez.

A diploma megszerzéséhez napjainkban már nem kötelező a nyelvvizsga, miközben annak megszerzése jelentős anyagi terhet jelenthet a hallgatók számára. Az elmúlt években tapasztalható vizsgadíj-emelkedés hatással lehet a hallgatók nyelvtanuláshoz való hozzáállására, motivációjukra. Úgy vélem, hogy kutatásom hasznos alapot biztosíthat az egyetemi oktatás optimalizálásához, hiszen a hallgatói igények és attitűdök feltérképezése elősegítheti a képzési struktúra fejlesztését.

Továbbá a nyelvtudás egyre kiemeltebb szerepet tölt be a munkaerőpiacon, amelyhez az Egyetem is igyekszik stratégiája mentén igazodni. Jelenleg a témában elérhető kutatások döntően a nappali tagozatos hallgatók nyelvtanulási szokásaira fókuszálnak, míg a levelezős hallgatók attitűdjei háttérbe szorulnak. A későbbiekben érdemes lenne kiterjeszteni a felmérést Magyarország más egyetemeire is, amely lehetőséget nyújtana egy átfogóbb elemzésre, s ezáltal pontosabb képet kaphatnánk a teljes hazai egyetemi populáció nyelvtanulási sajátosságairól. Az így nyert adatok iránymutatásul szolgálhatnának az oktatás további fejlesztési lehetőségeinek meghatározásában.

A kutatás módszertana:

Kutatásom során kérdőíves felméréssel igyekeztem feltérképezni a hallgatók nyelvtanulási attitűdjeit. A kérdőív megtervezésekor kiemelt figyelmet fordítottam a Likert-skála alkalmazására és a zárt végű kérdések megfogalmazására, ugyanakkor biztosítottam a válaszadók számára a szabad véleménynyilvánítás lehetőségét is. A kvantitatív módszerek mellett egy mélyebb, kvalitatív megértést is célul tűztem ki, ezért interjút készítettem az egyetem nyelvi tanszékének egyik docensével. Az így kapott eredményeket a dolgozatomban komplex módon értelmeztem és összevettem egymással, hogy átfogóbb képet nyerjek a hallgatói attitűdök alakulásáról.

Hipotéziseim és eredményeim:

Előzetes feltételezéseim szerint a külföldön élő – például Nyugat-Európában dolgozó vagy határon túli magyar – egyetemi hallgatók számára a nyelvtudás és a nyelvtanulás kiemelten fontosabb, mint magyarországi társaik számára. Ezt a hipotézist az eredmények megerősítették. Emellett azt is feltételeztem, hogy a teljes home office-ban dolgozó hallgatók nagyobb hangsúlyt fektetnek az idegen nyelvek használatára, mint azok, akik napi szinten bejárnak a munkahelyükre. Ezzel szoros összefüggésben azt is felvettem, hogy a döntően magyar tulajdonú, magyar anyanyelvű munkavállalókból álló vállalatok alkalmazottai kisebb jelentőséget tulajdonítanak az idegen nyelvek használatának, mivel munkakörnyezetükben a kommunikáció jellemzően magyar nyelven zajlik. Továbbá feltételeztem, hogy a nyelvtanulási attitűd tekintetében nincs szignifikáns különbség a vidéki és a fővárosi hallgatók között. Mindezen hipotézisek a kutatás során beigazolódtak.

Az egyetemi képzésre vonatkozó feltételezéseim szintén igazolódtak: a hallgatók általánosságban megfelelőnek tartják az intézmény által kínált szaknyelvi kurzusokat, és nyitottak lennének egy második idegen nyelven is tanulni a szakmai tantárgyakat, amennyiben erre lehetőségük nyílna. Ugyanakkor a nyelvvizsga-amnesztiára vonatkozó hipotézisem megdőlt. Előzetesen azt feltételeztem, hogy a nyelvvizsga-kötelezettség eltörlése csökkenti a hallgatók motivációját a vizsga letételére, különösen a jelentős költségnövekedés fényében. Azonban a kutatás eredményei azt mutatták, hogy az egyetemi könnyítés ellenére továbbra is magas a nyelvvizsga iránti kereslet. Összességében az is megállapítható, hogy a nyelvvizsgák drágulása negatívabb hatást gyakorol a külföldön tanuló hallgatókra, mint a Magyarországon élőkre.

Következtetések:

Jelen kutatás több olyan kérdésre nem tudott teljes körű választ adni, amelyek feltárása további vizsgálatokat igényelne. Különösen indokolt lenne egy utánkövetéses vizsgálat elvégzése annak érdekében, hogy a végzett hallgatók milyen tapasztalatokat szereztek az egyetemen elsajátított nyelvi készségekkel kapcsolatban, és mennyire érzik azokat hasznosnak és alkalmazhatónak munkahelyi környezetben. Ennek során ki lehetne térni arra is, hogy a volt hallgatók milyen további képzéseket tartanának szükségesnek, illetve milyen módosításokat javasolnának az oktatási struktúrában a gyakorlati hatékonyság növelése érdekében.

A jelenlegi kutatás egyik korlátozottsága, hogy a hallgatók munkaerőpiaci helyzetét elsősorban a bruttó jövedelem szempontjából vizsgálja, a betöltött pozíciók mélyebb elemzése azonban nem történt meg. Ezt a hiányosságot az említett utánkövetéses vizsgálat keretében lehetne pótolni.

További releváns kutatási irány lehetne egy kiterjedtebb, országos szintű vizsgálat elvégzése, amely a magyarországi egyetemek hallgatóinak szélesebb körére terjedne ki. Egy ilyen kutatás részletesebb képet adna az egyetemi nyelvoktatás jelenlegi helyzetéről, a hallgatói igényekről, valamint arról, hogy milyen képzési fejlesztések és tananyag-optimalizálási lehetőségek lennének indokoltak. Emellett elősegíthetné olyan hatékony szintezési stratégiák kidolgozását, amelyek jobban igazodnak a hallgatók előzetes tudásához és szakmai igényeihez.